Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van de

Vrije Basisschool te Holsbeek

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	13037
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Greet DANIËLS
adres		Klein Langeveld 30 - 3220 HOLSBEEK
telefoon		016-44.90.43
fax		016-44.90.43
e-mail		vbs.holsbeek@scarlet.be
website/URL		www.vbsdeplein.be
	Bestuur van de instelling	964635 - Katholiek Onderwijs Holsbeek te HOLSBEEK
adres		Klein Langeveld 30 - 3220 HOLSBEEK
	Scholengemeenschap	120592 - De Vaart te WILSELE
adres		Albert Woutersstraat 15_1 - 3012 WILSELE
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
	Dagen van het opvolgingsbezoek	08/03/2013
	Einddatum van het opvolgingsbezoek	08/03/2013
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/04/2013
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frans De Bie
	Teamleden	Jan Van Eeckhout
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING....3
1. HISTORIEK....5
2. TE REMEDIEREN TEKORTEN....5
3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?....5
3.1 Welzijnsbeleid: organisatie van het welzijnsbeleid....5
3.2 Welzijnsbeleid: bewoonbaarheid....5
3.3 Welzijnsbeleid: veiligheid van de leer- en werkomgeving....6
3.4 Kleuteronderwijs: muzische vorming....6
3.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie....7
4. ADVIES....10
5. REGELING VOOR HET VERVOLG....10

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van uw instelling[1] door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als een instelling bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geremedieerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.
De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.
Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.
Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

[1] Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 08/06/2009 tot 10/06/2009 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01/09/2012 moet de instelling kunnen aantonen dat de tekorten die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de instelling daarin is geslaagd.

2. TE REMEDIEREN TEKORTEN

welzijnsbeleid	omwille van
organisatie van het welzijnsbeleid	Beschikken over de wettelijk voorziene verslagen en keuringsattesten in verband met de (brand)veiligheid en de eventueel vermelde verbeterpunten opnemen in het preventieplan/jaaractieplan. Hiervoor de nodige financiële middelen voorzien.
bewoonbaarheid	Voldoende aandacht geven aan de veiligheid en het comfort van de lokalen.
veiligheid van de leer- en werkomgeving	Voldoende aandacht geven aan de veiligheid en het comfort van de lokalen.
kleuteronderwijs	
muzische vorming	
lager onderwijs	
wereldoriëntatie	

3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Welzijnsbeleid: organisatie van het welzijnsbeleid

Voldoet

Motivering

- De school diende de organisatie van het welzijnsbeleid af te stemmen op de regelgeving. Het globaal preventieplan en het jaaractieplan werden geactualiseerd en in het globaal preventieplan en het jaaractieplan worden voor de uitvoering van een aantal acties financiële middelen voorzien. De school garandeert dat de preventieadviseur voldoende tijd krijgt om de opdracht uit te voeren. De samenwerking tussen de preventieadviseur en het schoolbestuur zijn verder geoptimaliseerd. De preventieadviseur wordt van nabij betrokken bij het welzijnsbeleid. De school voorziet frequent overleg over het welzijnsbeleid binnen de personeelsvergadering. Welzijnsbeleid is een vast agendapunt en is opgenomen in de verslaglegging over de personeelsvergaderingen.

3.2 Welzijnsbeleid: bewoonbaarheid

Voldoet

Motivering

- De school herstelde de defecte verlichtingsarmaturen en verving kapotte lampen.
- De school garandeert dat tegen 1 september 2013 schilder- en verfraaiingswerken worden uitgevoerd.

- De school maakte enkele plaatsen waar het onderhoud te wensen overliet schoon en herstelde ontbrekende tegels en plinten.
- De school vervangt in de loop van de zomervakantie 2013 alle buitenschrijnwerk (onder meer de vervanging van verrotte ramen). De nodige dossiers zijn samengesteld en de aannemer is aangeduid.
- Het schoolbestuur garandeert de grondige renovatie van drie verouderde mansardeklassen: de vervanging van versleten deuren, de modernisering van de klaswanden en de optimale benutting van het daglicht. Deze werken zullen nog in 2013 uitgevoerd worden.
- Het schoolbestuur garandeert de vervanging van beschadigde vloerbekleding. Deze werken zullen nog in 2013 uitgevoerd worden.
- Het schoolbestuur garandeert dat het ICT-computerpark zal gemoderniseerd worden (vlotte en ongestoorde internettoegang en moderne, goed werkende computers en schermen). Deze werken zullen in 2013 opgestart worden.

3.3 Welzijnsbeleid: veiligheid van de leer- en werkomgeving

Voldoet

Motivering

- Het schoolbestuur garandeert de inkokering van de trappenhallen zoals gevraagd in het brandpreventieverslag. Het schoolbestuur zal voor deskundig advies de brandweer raadplegen. De inkokering is opgenomen in het jaaractieplan.
- De school bevestigde de kabels en contactdozen - in afwachting van definitieve bekabeling - boven de grond zodat kortsluiting via spatwater uitgesloten wordt.
- De school zorgde ervoor dat alle nooduitgangen bruikbaar zijn.
- De school beveiligde de kapstokken.
- De school fixeerde de onstabiele hoge en smalle kasten en rekken.
- Het schoolbestuur garandeert de professionele vernieuwing van de elektriciteitsinstallatie (bekabeling, verlichting, beveiliging). Hierbij zorgt het schoolbestuur ervoor dat de bezwarende tekorten in het keuringsverslag van november 2011 opgelost worden en dat een herkeuring zo snel mogelijk volgt. Het zorgt ervoor dat de leraren zonder storingen en pannes gebruik kunnen maken van de laagspanning.

3.4 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Tekort: het in onvoldoende mate nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in de kleuterafdeling.
- De lesobservaties, documentanalyses en gevoerde gesprekken wijzen erop dat de kleuterafdeling het tekort in voldoende mate heeft geremedieerd.
- De leraren van de kleuterafdeling slaagden erin om het leerplan als referentiekader te implementeren, deskundig aangestuurd door een lid van het directieteam. De pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel heeft hen hierbij ondersteund. Ook nam het team deel aan een studiedag van de scholengemeenschap rond muzische vorming en volgden enkele leraren individuele nascholing. Tijdens intensief teamoverleg verwerkten de leraren de verworven kennis, inzichten en vaardigheden. Zij bestudeerden de visie van het leerplan en vertaalden deze naar de klaspraktijk.
- De leerplandoelen van de verschillende domeinen vormen nu het uitgangspunt van de planning en uitwerking van het onderwijsaanbod. De leraren stelden efficiënte doelenfiches op in functie van de

weerkerende activiteiten en de verschillende hoeken. Momenteel is de thematische doelenselectie nogal omvangrijk en hierdoor moeilijk hanteerbaar. De leraren ervaren dit als planlast. De kleuterafdeling plant de afstemming op dominante doelen, wat zeker tot een versoberd doelenaanbod zal leiden.

- De leraren gaven een goede aanzet om het aanbod nauwgezet in kaart te brengen en te bewaken, waardoor zij de volledigheid en het evenwicht van het onderwijsaanbod garanderen. Waar dit eerst vanuit verantwoordingsperspectief gebeurde, geven de leraren aan dat deze aanpak een meerwaarde voor hun onderwijspraktijk betekende. Zij streven de doelen zoveel mogelijk geïntegreerd na, waardoor een sterke horizontale samenhang tussen de domeinen en de leergebieden ontstaat.
- De vertaling van het veranderingstraject naar de klasvloer levert enkele sterke effecten op. Zo kunnen de kleuters volop experimenteren en exploreren, krijgt hun eigenheid meer en meer de kans om tot uitdrukking te komen, wordt de creativiteit van de kleuters dagelijks aangesproken en zijn de meeste leraren overgeschakeld van een sturende naar een meer stimulerende en begeleidende lerarenstijl. Het aandeel van de werkbladen is sterk verminderd. Tijdens de lesobservatie stelde het inspectieteam vast dat de klassen omgebouwd worden tot creatieve ateliers. Waar de kleuterafdeling zich vroeger vooral op het domein beeld richtte, en dan nog in hoofdzaak op tweedimensionale kleuterwerken, stelt het inspectieteam nu vast dat alle domeinen evenwichtig aan bod komen, en dat ook het driedimensionale goed vertegenwoordigd is. De meeste hoeken worden verrijkt in functie van het behandelde thema en vele hoeken krijgen een muzisch karakter. De kleuterwerkjes en de muzische uitingen tijdens de lessen illustreerden de nieuwe wind die door de kleuterafdeling waait. De kleuters genieten merkbaar van de geboden mogelijkheden. De kleuterafdeling zet af en toe een klasdoorbrekend muzisch totaalproject op, waarbij zij de schoolbuurt en het dorp actief betrekt. Hierdoor krijgt zij de kans om haar vernieuwde aanpak te demonstreren. De leraren voerden recent muzische ateliers in. De muzische domeinen komen hierbij in verschillende workshops klasdoorbrekend aan bod.
- De leraren hebben aandacht voor voor- en nabeschouwing en voor evaluatie tijdens en na de muzische activiteiten. Hierbij ontwikkelen de kleuters gaandeweg kritische zin en leren zij elkaars werk waarderen. De school staat voor wat de evaluatie van muzische vorming betreft nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. Ze heeft een beperkt zicht op de opbrengsten van de geleverde inspanningen. Zo legde zij in beperkte mate verbanden tussen de leerplandoelen en de observatiecriteria van het kindvolgsysteem. Het overladen doelenaanbod speelt hierbij zeker een belemmerende rol. De kleuterafdeling zorgt voor een gevarieerd en rijk materialenaanbod, waarbij evenwel de materialen voor het domein media wat onderbelicht worden. Zo is het aantal audiovisuele opnametoestellen beperkt. Ook beschikken nog niet alle klassen over een computer en worden de beschikbare computers nog in beperkte mate efficiënt ingeschakeld.
- De kleuterafdeling heeft al een belangrijk stuk van het veranderingstraject afgelegd en slaagt erin om muzische vorming vanuit een frisse en hedendaagse visie vorm te geven. Zij onderging een grondige metamorfose. Dit garandeert dat zij ook in de toekomst de onderwijskwaliteit voor muzische vorming zal blijven bewaken en bijsturen. Het inspectieteam feliciteert de kleuterafdeling met het bereikte resultaat en wenst haar alle succes toe bij de verdere implementatie van dit leergebied.

3.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Tekort: het in onvoldoende mate bereiken van de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De lagere afdeling diende na de vorige schooldoorlichting van juni 2009 het tekort voor wereldoriëntatie weg te werken. Zij had de opdracht om de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate met haar leerlingen te bereiken.

- De lesobservaties, documentanalyses en de gevoerde gesprekken wijzen erop dat de lagere afdeling het tekort voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate heeft geremedieerd. De leraren van de lagere afdeling slaagden erin om het leerplan van wereldoriëntatie als referentiekader te implementeren en om de verticale samenhang van het onderwijsaanbod te optimaliseren. Zij vertrouwen hierbij in hoofdzaak op een onderwijsleerpakket dat ze flexibel gebruiken en vertalen naar de leefwereld van de leerlingen en de lokale realiteit. De leraren eigenden zich de kerngedachten uit de eindtermen en de visie van het leerplan toe. Waar het aanbod voorheen enkele hiaten vertoonde, zorgen zij nu voor een voldoende volledig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. Zij bewaken het evenwicht tussen de domeinen. Waar de klemtoon op de kennis lag, krijgen de inzichten, vaardigheden en attitudes meer en meer de nodige aandacht. Verwondering, exploratie en experiment zijn hierbij de sleutelwoorden. Meer en meer houden de leraren bij de beraadslaging over de toekenning van de getuigschriften rekening met dit leergebied. De lagere afdeling neemt vooralsnog niet deel aan genormeerde proeven, waardoor de school zich nog niet kan vergelijken met een referentiegroep. Zij stuurt het aanbod deels vanuit het leerplan en deels vanuit de eigen expertise bij. Zij maakt hierbij gebruik van de interne expertise. Tijdens individuele en gezamenlijke nascholing verdiepte de lagere afdeling zich in het leerplan en in de nieuwe eindtermen voor wereldoriëntatie.
- De leraren zorgen voor samenhang tussen de domeinen van wereldoriëntatie en tussen de leergebieden onderling. Thema's krijgen zoveel mogelijk een multiperspectieve invulling. De leraren hebben aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Zij bevorderen het leren leren en de efficiënte aanwending van ICT. Bij de aandacht voor de sociale vaardigheden valt de bevordering van zelfevaluatie door de leerlingen op. Af en toe schakelen de leraren cursorisch onderwijs in om bijvoorbeeld denkkaders voor tijd en ruimte aan te brengen. De plannings- en bewakingsdocumenten tonen de afstemming op de eindtermen en het leerplan aan. Zelfreflectie wees de lagere afdeling bijvoorbeeld op een te geringe aandacht voor EHBO, die ze gepast bijstuurde. De veelheid aan thematische leerplandoelen bemoeilijkt evenwel de hanteerbaarheid ervan.
- Meer en meer houden de leraren rekening met de interesses van de leerlingen, die zo nu en dan een thema mogen aanbrengen. De lagere afdeling schakelt gevarieerde groeperings- en gedifferentieerde werkvormen in, zoals contract- en hoekenwerk, partner- en groepswerk en vormen van coöperatief leren, waarbij de leerlingen alle kansen krijgen om op hun eigen tempo zelfstandig aan de slag te gaan. Klasdoorbrekend werken behoort echter nog niet tot de schoolcultuur. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om te exploreren en te experimenteren. Geregeld gaan de klassen op leeruitstap en tijdens de meerdaagse leeruitstappen hebben de leraren oog voor het plaatselijke milieu, dat intensief verkend wordt. De lagere afdeling stelde een handig omgevingsboek samen. De meeste leraren bouwen stelselmatig aan een goed ruimte- en tijdsbegrip en schakelen daarvoor gevarieerde en gradueel opgebouwde tijd- en ruimtekaders in. Deze worden dynamisch gebruikt. Een voorbeeld van goede praktijk is de driedimensionale verrijking van de tijdkaders in de derde graad. In enkele klassen ontbreken echter belangrijke tijd- en ruimtekaders. De volgehouden aandacht voor oriëntatie is in het klasbeeld merkbaar. De leerlingen werken vlot met kaarten en atlassen. Enkele verouderde landkaarten zijn ondertussen aan een update toe. De oudste leerlingen verkennen wekelijks de actualiteit. Zij gebruiken onder meer de computer om hun bevindingen te presenteren. De lagere afdeling heeft nog groeikansen om de actualiteit nog explicieter te kaderen in de gebruikte tijd- en ruimtekaders. Het domein techniek krijgt zowel geïntegreerde als thematische aandacht. De leraren integreren mobiliteitsopvoeding zoveel mogelijk in excursies. De oudste leerlingen nemen deel aan een fietsexamen. De relatief grote afstand naar de lokale bibliotheek zette de lagere afdeling ertoe aan om de eigen klasbibliotheken gevoelig uit te breiden. Hierbij is aandacht voor informatieve boeken en naslagwerken. Ook zijn de leerlingen vaardige computergebruikers en zoeken zij geregeld informatie op via het internet.
- De evaluatie van en de rapportering over wereldoriëntatie staan nog niet helemaal op punt. De lagere afdeling maakte nog geen duidelijke afspraken over de evaluatie van de vaardigheden en de attitudes. Zij heeft nog moeite om met het rapport op een transparante manier over de leervorderingen te communiceren. Momenteel geven de scores voor wereldoriëntatie een vage en weinig informatierijke

terugkoppeling. Soms bieden constructief geschreven commentaren enige verduidelijking. Sterk is de aanzet om de leerlingen zichzelf te laten evalueren.

- Het inspectieteam feliciteert de lagere afdeling met het bereikte resultaat en wenst de leraren alle succes toe bij de verdere implementatie van wereldoriëntatie.

4. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van de tekorten zoals vermeld in punt 2 van dit verslag

GUNSTIG

voor welzijnsbeleid, kleuteronderwijs, lager onderwijs.

5. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frans De Bie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: